

2019/01

KVANTIFIKÁCIA VPLYVU OPATRENÍ

Zvýšenie nezdaniateľnej časti základu dane

Základné informácie o kvantifikáciách RRZ

Rada pre rozpočtovú zodpovednosť (RRZ) vznikla v roku 2012 ako nezávislý orgán monitorovania a hodnotenia vývoja hospodárenia Slovenskej republiky. Jej úlohou je poskytovať verejnosti odborné, komplexné a politicky neovplyvnené informácie o vývoji verejných financií. Rada pre rozpočtovú zodpovednosť na základe ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti vypracováva a zverejňuje stanoviská k legislatívnym návrhom predkladaným na rokovanie národnej rady buď z vlastnej iniciatívy alebo na podnet poslaneckého klubu. Stanoviská k legislatívnym návrhom by mali hľadať odpovede na základné otázky. Po prvé, ktoré ekonomické subjekty (domácnosti, podnikatelia) sú najviac ovplyvnené navrhovanou legislatívou a v akej miere? Druhou otázkou je, ako ovplyvnia legislatívne zmeny makroekonomický vývoj v krátkodobom ale aj dlhodobom horizonte? Poznať odpovede na prvé dve otázky je nevyhnutným predpokladom na to, aby sa dali kvantifikovať rozpočtové vplyvy legislatívy, čo je ťažiskom stanovísk RRZ. Ide teda najmä o to, ako ovplyvnia opatrenia ukazovatele verejných financií na strednodobom horizonte a čo prinesú z pohľadu dlhodobej udržateľnosti. Súčasťou kvantifikácie je aj transparentné uvedenie predpokladov a metód, ktoré boli použité pre vyčíslenie vplyvov. Okrem samotnej kvantifikácie môže materiál poukázať na relevantné a odborné informácie, ktoré by mali prispieť ku skvalitneniu verejnej diskusie, a tým poskytnúť dostatok argumentov na prijatie alebo neprijatie navrhovaného opatrenia.

© Kancelária Rady pre rozpočtovú zodpovednosť, 2019

Táto správa prezentuje oficiálne stanoviská Rady pre rozpočtovú zodpovednosť v súlade s jej mandátom stanoveným v zákone č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti.

Copyright ©

Kancelária Rady pre rozpočtovú zodpovednosť rešpektuje všetky práva tretích strán, najmä práva chránené autorským právom (informácie alebo údaje, štylistika a znenie textov do tej miery ak majú individuálny charakter). Publikácie Kancelárie RRZ s odkazom na autorské práva (©Kancelária Rady pre rozpočtovú zodpovednosť, Kancelária RRZ, Secretariat of the Council for Budget Responsibility/Secretariat of the CBR, Slovakia/year, alebo podobne) smú byť použité (reprodukované, odkaz na internete, a pod.) len za podmienky, že bude správne uvedený zdroj. Všeobecné informácie a údaje publikované bez odkazu na autorské práva smú byť publikované bez uvedenia zdroja. Pokiaľ sú informácie a údaje jednoznačne získané zo zdrojov tretích strán, používateľ takýchto informácií a údajov je povinný rešpektovať existujúce práva, prípadne je povinný si získať povolenie na použitie samostatne.

Pripomienky alebo komentáre k materiálu sú vítané na e-mailovej adrese kvantifikacia@rrz.sk.

Obsah

ZHRNUTIE.....	4
1. ZADÁVATEL.....	6
2. POPIS OPATRENIA	6
3. KVANTIFIKÁCIA VPLYVU OPATRENIA	6
4. VPLYV NAVRHOVANÉHO OPATRENIA.....	6
VPLYV NA VEREJNÉ FINANČIE.....	7
DISTRIBUČNÉ VPLYVY	8
DYNAMICKÉ VPLYVY	10
PRÍLOHA 1.....	12
MIKROSIMULAČNÝ PRÍSTUP.....	12
PRÍLOHA 2	13

Zhrnutie

Rada pre rozpočtovú zodpovednosť sa rozhodla z vlastného podnetu kvantifikovať vplyv návrhu novely zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov, ktorý bol podaný 8.3.2019 v Národnej rade Slovenskej republiky skupinou poslancov za klub Most-Híd. Predložený návrh zákona obsahuje informáciu o finančných dôsledkoch na rozpočet verejnej správy v rokoch 2020 a 2021, čo nie je plne v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách vyžadujúcom kvantifikáciu na tri rozpočtové roky.

Predmetom poslaneckého návrhu je zvýšenie nezdaniteľnej časti základu dane na daňovníka a nezdaniteľnej časti základu dane na manželku/manžela (ďalej len NČZD). Zvýšenie sa navrhuje urobiť dvoj krokovo, v roku 2020 sa má koeficient zvýšiť z 19,2 na 21 násobok životného minima a od roku 2021 na 22,7 násobok životného minima. Navrhovaná účinnosť zákona je od 1.1.2020.

Autori návrhu v texte dôvodovej správy argumentujú, že cieľom opatrenia je zvýšenie čistých príjmov pracujúcich. Nárast nezdaniteľnej časti je rozložený na dva roky, aby neprišlo k príliš negatívnemu dopadu na zníženie príjmov z dane z príjmu fyzických osôb, ktorá sa v súčasnosti celá prerozdeľuje samosprávam.

Kvantifikácia pozostáva z vyčíslenia statických a dynamických vplyvov navrhovaného opatrenia na časovom horizonte rokov 2020 až 2022. Pod pojmom statický vplyv sa rozumie vplyv opatrenia, pri ktorom sa neuvažuje reakcia firiem a rodín na zmenu v systéme. Dynamický vplyv zahŕňa prispôsobenie sa ekonomických subjektov novej legislatíve.

Zavedenie navrhovaného opatrenia by podľa kvantifikácie RRZ malo v roku 2020 negatívny vplyv na saldo verejnej správy vo výške 0,2 % HDP, čo predstavuje 169 mil. eur. V nasledujúcich rokoch by vplyv dosiahol úroveň 0,3 % HDP, čo je 333 mil. eur v roku 2021 a 340 mil. eur v roku 2022. Z dlhodobého pohľadu by došlo ku zhoršeniu dlhodobej udržateľnosti verejných financií o 0,3 % HDP (zmena v ukazovateli dlhodobej udržateľnosti).

Navrhované opatrenie by ovplyvnilo verejné financie cez pokles výnosu dane z príjmov fyzických osôb o 185 mil. eur. Za predpokladu, že v dôsledku zvýšenia disponibilného príjmu pracujúcich vzrastie ich spotreba, by navrhované opatrenie viedlo k nárastu vo výnose dane z pridanej hodnoty o 15 mil. eur.

V členení podľa subjektov verejnej správy by navrhované opatrenie v roku 2020 znížilo príjmy samospráv o 185 mil. eur a naopak, zvýšilo príjmy štátneho rozpočtu o 15 mil. eur.

Navrhované opatrenie by viedlo, pri plnom vplyve v roku 2021, k zvýšeniu disponibilných príjmov rodín priemerne o 0,8 %. Rodiny by si polepšili v priemere o 8,4 eur mesačne.

Dopad navrhovaného opatrenia na rodiny by nebol rozdelený rovnomerne, percentuálne vyjadrený nárast disponibilného príjmu sa pohybuje od nuly do 1,1 % pre rodiny v jednotlivých príjmových deciloch. Výška vplyvu závisí od toho, koľko rodín v príjmovom decile má nárok na uplatnenie si NČZD, ako aj od počtu členov rodiny s nárokom na NČZD.

Opatrenie zvyšujúce úroveň NČZD by eliminovalo vplyv tichého zdanenia v rokoch 2020 a 2021, pokračovanie tichého zdaňovania do budúcnosti by však neodstránilo. Navrhované zvýšenie NČZD nepostačuje na to, aby sa "oživila" zamestnanecká prémie, ktorej vplyv vyprchal v roku 2015, keď výška NČZD klesla pod úroveň základu dane počítaného z minimálnej mzdy.

Dá sa očakávať iba malý vplyv opatrenia na ponuku a dopyt po práci. Preto sú odhadované dynamické vplyvy takmer totožné so statickými.

V kvantifikácii sa predpokladá, že ostatné parametre daňovo-odvodového systému sú nezmenené (*ceteris paribus*). Navrhované zvýšenie NČZD je však súčasťou balíčka viacerých návrhov zmien¹, ktorých dopady by sa navzájom ovplyvňovali. Jednotlivé kvantifikácie týchto opatrení je preto potrebné vnímať indikatívne a vypočítané dopady nie je možné jednoducho mechanicky spočítavať.

Vzhľadom na to, že parlament bude rozhodovať o viacerých návrhoch súbežne, je podľa RRZ dôležité ich posudzovať komplexne ako celok. Výsledný vplyv bude závisieť od toho, ktoré navrhované opatrenia a v akej podobe parlament nakoniec schváli. Z pohľadu kvantifikácie bude dôležité posúdiť, či a akými opatreniami bude celkový výpadok daňových príjmov v rozpočte kompenzovaný, aby mohli byť splnené schválené rozpočtové ciele. Súčasťou diskusie by mala byť aj téma ako sa zmení celková štruktúra daňovo-odvodového zaťaženia pri prijatí danej kombinácie zmien, najmä vo väzbe na dlhodobý ekonomický rast, a teda životnú úroveň populácie.

¹ Napríklad navrhované zníženie sadzby dane právnických osôb, zníženie sadzieb DPH na potraviny alebo zmena sadzieb poisťného na sociálne poistenie.

1. Zadávateľ

- 1.1 Rada pre rozpočtovú zodpovednosť sa rozhodla z vlastného podnetu kvantifikovať vplyv [návrhu novely zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov](#). Návrh zákona bol podaný 8.3.2019 v Národnej rade Slovenskej republiky skupinou poslancov za klub Most-Híd. Návrh má označenie „Parlamentná tlač 1381“.
- 1.2 Predložený návrh zákona obsahuje informáciu o finančných dôsledkoch na rozpočet verejnej správy. Vplyvy sú však vyčíslené len na roky 2020 a 2021, pričom zákon o rozpočtových pravidlách² vyžaduje kvantifikáciu pre tri rozpočtové roky.

2. Popis opatrenia

- 2.1 Predmetom návrhu zákona je zvýšenie NČZD na daňovníka a zvýšenie NČZD na manželku (manžela).
- 2.2 Zvýšenie NČZD je navrhované v dvoch krokoch. S účinnosťou od 1.1.2020 je navrhované zvýšenie zo súčasného 19,2 násobku životného minima na 21 násobok. O rok neskôr by nasledovalo druhé zvýšenie na konečných 22,7 násobok životného minima.
- 2.3 Rozdelenie zvýšenia NČZD do dvoch rokov je zdôvodnené tým, že sa predídze príliš negatívnemu výpadku v príjmoch samospráv v roku zavedenia.
- 2.4 Cieľom návrhu je podľa navrhovateľov zvýšiť životnú úroveň pracujúcich.

3. Kvantifikácia vplyvu opatrenia

- 3.1 Na kvantifikáciu bol použitý model SIMTASK, ktorý umožňuje simulovať vplyv zmien v daňovo-odvodom a sociálnom systéme Slovenska. Metodika simulácií je podrobnejšie predstavená v Prílohe 1.
- 3.2 Pre odhad dynamických vplyvov bol použitý model *w_hat if*, ktorý prepája mikrosimulačný model SIMTASK s neoklasickým makroekonomickým modelom.
- 3.3 Predpokladaná hodnota životného minima vychádza z údajov prognózy [Výboru pre makroekonomické prognózy z februára 2019](#). V roku 2020 sa predpokladá životné minimum vo výške 210,05 eur, v roku 2021 vo výške 214,87 eur a v roku 2022 vo výške 219,92 eur.

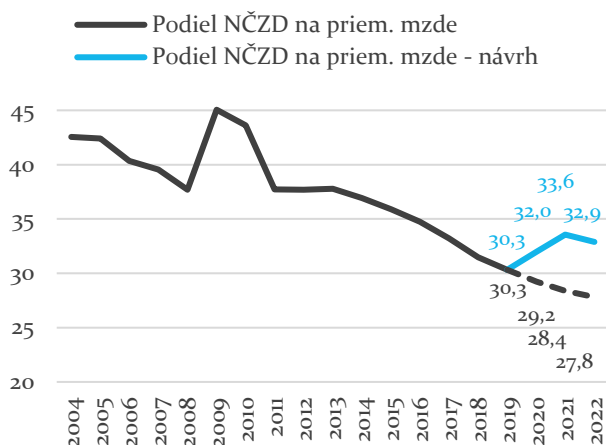
4. Vplyv navrhovaného opatrenia

- 4.1 Podiel NČZD na priemernej mzde v čase klesá (Graf 1). S výnimkou rokov 2009 a 2010, keď bola NČZD protikrízovým opatrením dočasne zvýšená, tento podiel klesal z úrovne 42,6 % v roku 2004 na 30,3 % v roku 2018. Navrhovaným opatrením by sa podiel NČZD na priemernej mzde zvýšil na 32 % v roku 2020 a na 33,6% v roku 2021 (vrátil by sa na úroveň roku 2017). Pri predpokladanom raste priemernej mzdy v ekonomike prevyšujúcom rast životného minima by však podiel v nasledujúcich rokoch opäť klesal.

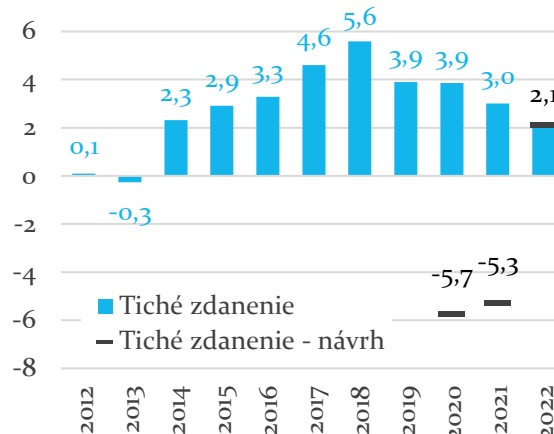
² §33 ods.1 zákona č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách.

- 4.2 Opatrenie zvyšujúce NČZD by eliminovalo vplyv tichého zdanenia v rokoch 2020 a 2021 (NČZD by rástlo rýchlejšie ako priemerná mzda v ekonomike), neodstránilo by však pokračovanie vplyvu tichého zdaňovania v nasledujúcom období (Graf 2).
- 4.3 Navrhované zvýšenie NČZD by nevedlo k oživeniu zamestnaneckej prémie, nástroja zavedeného v roku 2009 na podporu nízko príjmových. Vplyv zamestnaneckej prémie vypršal v roku 2015, keď výška NČZD klesla pod úroveň základu dane z minimálnej mzdy.
- 4.4 Graf 3 ukazuje ako by navrhované opatrenie ovplyvnilo zaplatené odvody a daň z minimálnej mzdy. Vyjadrené v eurách by suma dane a odvodov naďalej rástla, len pomalšie. V roku 2021, pri plnom vplyve opatrenia, by bola daňovo-odvodová povinnosť v porovnaní so scenárom nezmenených politík nižšia o 12 eur (resp. o 2 p.b.).

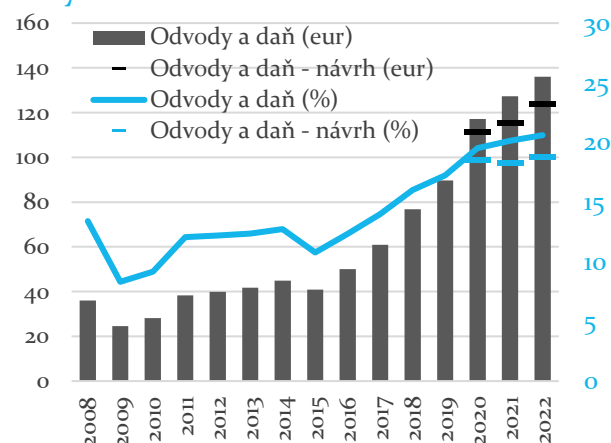
Graf 1: Podiel NČZD na priemernej mzde, v %

Graf 2: Vplyv opatrenia na tiché zdanenie (rozdiel v medziročnom raste priemernej mzdy a NČZD, p.b.)

Graf 3: Zaplatená daň a odvody z minimálnej mzdy

Box 1: Tiché zdanenie

K tichému zdaňovaniu dochádza, keď zdaniteľné príjmy rastú rýchlejšie ako odpočítateľné položky. Spôsob výpočtu odpočítateľných položiek automaticky mení daňové zaťaženie. Výška nezdaniteľnej časti základu dane na jednotlivca, manžela/manželku je legislatívou naviazaná na životné minimum, ktoré v posledných rokoch rastie pomalšie ako nominálne mzdy. Tým systematicky dochádza k efektu tichého zdaňovania. (Viac o tichom zdaňovaní v komentári RRZ [„Občas nahlas, väčšinou potichu“](#).)

Zdroj: výpočty KRRZ

Vplyv na verejné financie

- 4.5 Celkový vplyv opatrenia na verejné financie by bol negatívny. V roku 2020, po prvom zvýšení, je odhadovaný vplyv na saldo na úrovni 0,2 % HDP. V nasledujúcich rokoch, po druhom plánovanom zvýšení NČZD, je odhadovaný vplyv na saldo na úrovni 0,3 % HDP.
- 4.6 V peňažnom vyjadrení by bol vplyv opatrenia na saldo vo výške 169 mil. eur v roku 2020. Pri pohľade na štruktúru, navrhovaná zmena by ovplyvnila verejné financie v roku 2020 nižším

výberom dane z príjmov fyzických osôb o 185 mil. eur a vyšším výnosom dane z pridanej hodnoty o 15 mil. eur. Výnos DPH by vzrástol za predpokladu, že v dôsledku vyšších disponibilných príjmov vzrastie spotreba.

- 4.7 Plný efekt by opatrenie dosiahlo až v roku 2021, po druhom zvýšení NČZD. Výpadok verejných financií by dosiahol 333 mil. eur. Výnos dane z príjmov fyzických osôb by klesol o 363 mil. eur a výber DPH stúpol o 30 mil. eur.
- 4.8 V členení podľa subjektov verejnej správy by navrhované opatrenie v roku 2020 znížilo príjmy samospráv o 185 mil. eur a naopak, zvýšilo príjmy štátneho rozpočtu o 15 mil. eur.

Tabuľka 1: Vplyvy opatrenia na saldo rozpočtu verejnej správy (mil. eur, ESA2010)

	2020	2021	2022
Štátny rozpočet	15	30	31
DPH	15	30	31
Samosprávy	-185	-363	-371
DPFO (vrátane 2% na VPÚ)* - obce	-129	-254	-260
DPFO (vrátane 2% na VPÚ)* - VÚC	-55	-109	-111
Celkový vplyv opatrenia na rozpočet VS v mil. eur	-169	-333	-340
Celkový vplyv opatrenia na rozpočet VS v % HDP	-0,2%	-0,3%	-0,3%

* Po zohľadnení výdavkov na verejnoprospešný účel (VPÚ).

Zdroj: SIMTASK (2020, 2021, 2022)

Distribučné vplyvy

- 4.9 V tejto časti sú analyzované okamžité vplyvy navrhovaného opatrenia mikrosimulačným prístupom. Ten umožňuje identifikovať jednotlivcov a skupiny, ktoré zavedením navrhovaného opatrenia získajú a rovnako aj tých, pre ktorých to bude znamenať nárast daňového zaťaženia alebo pokles ich disponibilného príjmu.
- 4.10 Vyhodnotené sú vplyvy navrhovaného opatrenia na disponibilné príjmy rodín³. Analyzovaný je plný vplyv opatrenia v roku 2021. Reakcia na zmenu systému nie je zohľadnená.
- 4.11 Navrhované opatrenie by viedlo k nárastu disponibilného príjmu všetkých rodín so zdaniteľným príjmom (54 % rodín), ktoré si môžu uplatniť NČZD.⁴ Pri plnom vplyve opatrenia, v roku 2021, by sa zvýšili disponibilné príjmy rodín priemerne o 0,8 %. Rodiny by si polepšili v priemere o 8,4 eur mesačne. Žiadna z rodín by si nepohoršila.
- 4.12 Podľa typu rodiny by opatrením viac získali dvojice v porovnaní s jednotlivcami (Tabuľka 2), keďže výška vplyvu závisí počtu členov rodiny uplatňujúcich si nárok na NČZD.

³ Rodina je definovaná ako jednotlivec alebo dvojica žijúca v jednej domácnosti bez detí alebo s nezaopatreným dieťaťom(deťmi). Za nezaopatrené dieťa sa považuje dieťa do skončenia povinnej školskej dochádzky, najdlhšie do 25 rokov veku, ktoré sa pripravuje na budúce povolanie štúdiom na strednej alebo na vysokej škole dennou formou štúdia.

⁴ Na NČZD nemá nárok daňovník, ktorý je na začiatku zdaňovacieho obdobia poberateľom starobného dôchodku, vyrovnávacieho príplatku, predčasného starobného dôchodku, starobného dôchodkového sporenia, dôchodku zo zahraničného povinného poistenia rovnakého druhu ako v SR, výsluhového dôchodku alebo obdobného dôchodku zo zahraničia, a súčasne, ak suma tohto dôchodku je v úhrne vyššia ako suma NČZD na daňovníka stanovená pre zdaňovacie obdobie.

- 4.13 V Tabuľke 5 v Prílohe 2 sú prezentované vplyvy na disponibilný príjem rodín v podrobnejšom členení podľa typu rodiny a podľa výšky príjmu.

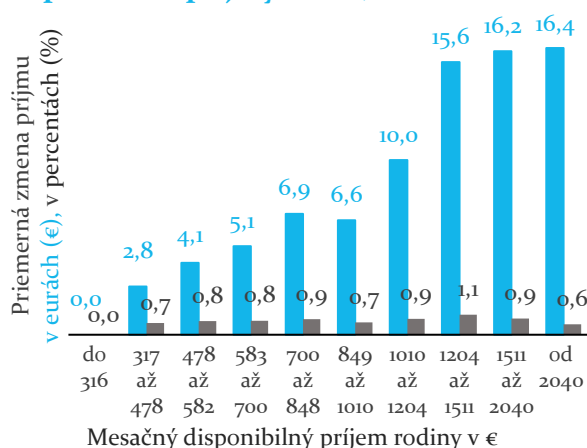
Tabuľka 2: Zmena v disponibilnom príjme podľa typu rodín, 2021

Typ rodiny	Počet rodín	Priemerná zmena v disp. príjme (eur)	Priemerná zmena (%)	Priemerná kladná a záporná zmena v disp. príjme (eur)	Podiel rodín s kladnou, nulovou a zápornou zmenou (v %)
Všetky rodiny	2 880 704	8,4	0,8		
Jednotlivec bez detí	1 491 269	5,0	0,7		
Jednotlivec + 1 dieťa	94 459	4,9	0,8		
Jednotlivec + 2 deti	16 298	7,3	0,9		
Jednotlivec + 3 a viac detí	7 641	3,4	0,4		
Dvojica bez detí	660 469	9,4	0,7		
Dvojica s 1 dieťaťom	285 053	16,8	1,1		
Dvojica s 2 deťmi	221 284	16,7	1,0		
Dvojica s 3 a viac deťmi	101 470	13,6	0,9		

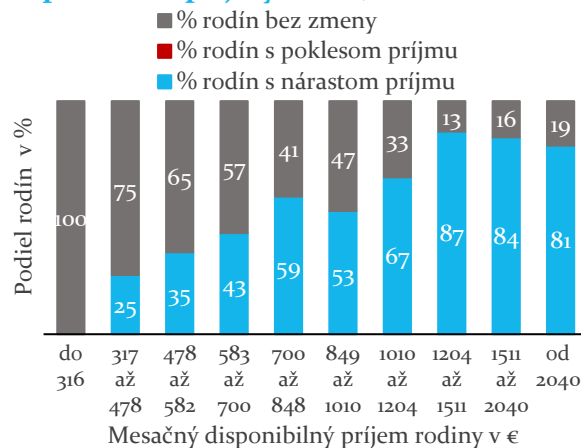
Zdroj: model SIMTASK (2021)

- 4.14 Najvyšší percentuálny nárast disponibilného príjmu, vo výške 1,1 %, by bol pre rodiny v 8. príjmovom decile. Pri rodinách s najnižšími príjmami by bol tento efekt nulový, keďže ich príjem je tvorený prevažne nepracovnými príjmami (sociálnymi dávkami, dôchodkami) nepodliehajúcimi dani (Graf 4).
- 4.15 Podiel rodín, ktorých by sa opatrenie dotklo, rastie s výškou príjmu rodín (Graf 5). V najnižšej príjmovej kategórii (1. decil) by si nepolepšila žiadna rodina, v troch najvyšších príjmových kategóriách by si polepšilo viac ako 80% rodín.

Graf 4: Vplyv navrhovaného opatrenia na disponibilné príjmy rodín, 2021

Graf 5: Vplyv navrhovaného opatrenia na disponibilné príjmy rodín, 2021

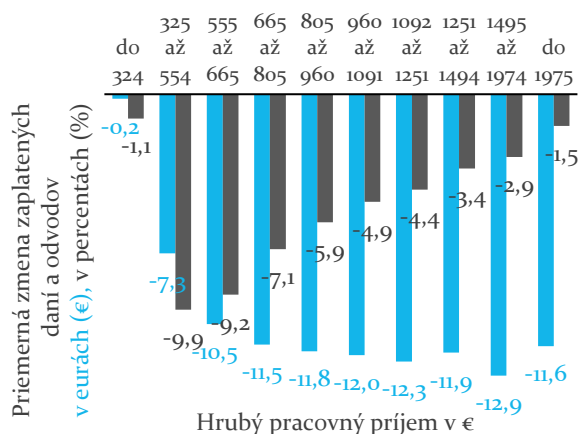

Zdroj: model SIMTASK (2021)

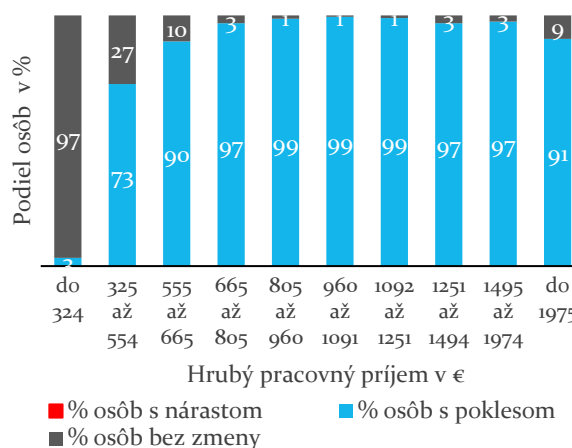
- 4.16 Dôležitý je aj pohľad na jednotlivcov. Na dani z príjmu fyzických osôb by ušetrili všetci daňovníci, ktorí majú nárok na uplatnenie NČZD na daňovníka alebo NČZD na manžela/ku.
- 4.17 Suma zaplatenej dane by sa nezmenila pre daňovníkov, ktorí majú nulovú daňovú povinnosť a taktiež daňovníkov, ktorí sú k začiatku zdaňovacieho obdobia poberateľmi dôchodku a zároveň tento dôchodok je vyšší ako NČZD.

- 4.18 Podiel osôb s pracovným príjmom, ktorých by sa opatrenie dotklo, dosahuje 73-99 % v 2 až 10. príjmovom decile (Graf 7). V kategórii pracujúcich s najnižším príjmom by sa opatrenie dotklo len 3 % osôb.
- 4.19 Výška vplyvu opatrenia vyjadrená nominálne v eurách sa s výškou zdaniteľného príjmu nemení, keďže nárast vo výške NČZD je nominálne rovnaký pre každého daňovníka (Graf 6). Pre daňovníka, ktorý si uplatňuje plnú výšku NČZD to v roku 2021 predstavuje 12,91 eur mesačne. Vplyv opatrenia vyjadrený percentuálne k príjmu s výškou príjmu klesá.

Graf 6: Vplyv navrhovaného opatrenia na zaplatené dane a odvody, 2021

Graf 7: Vplyv navrhovaného opatrenia na zaplatené dane a odvody, 2021

Zdroj: model SIMTASK (2021)

Dynamické vplyvy

- 4.20 Dynamické vplyvy tohto opatrenia sú takmer zanedbateľné (Tabuľka 3). Opatrením by sa mierne zvýšili disponibilné príjmy obyvateľstva, čo by viedlo k vyššej motivácii byť ekonomicky aktívny. V porovnaní so základným scenárom by počet ekonomicky aktívnych vzrástol o necelých 1500 osôb (0,05 %). Firmy by na tak malú zmenu nereagovali zvyšovaním miezd. V porovnaní so základným scenárom sa dá očakávať vplyv na HDP vo výške 0,02 %.
- 4.21 Keďže dynamické vplyvy na makroekonomické ukazovatele sú malé, dôsledkom je tiež malý rozdiel (12 mil. eur) medzi statickými a dynamickými fiškálnymi vplyvmi (Tabuľka 4 a Graf 8).

Tabuľka 3: Dynamické vplyvy opatrenia

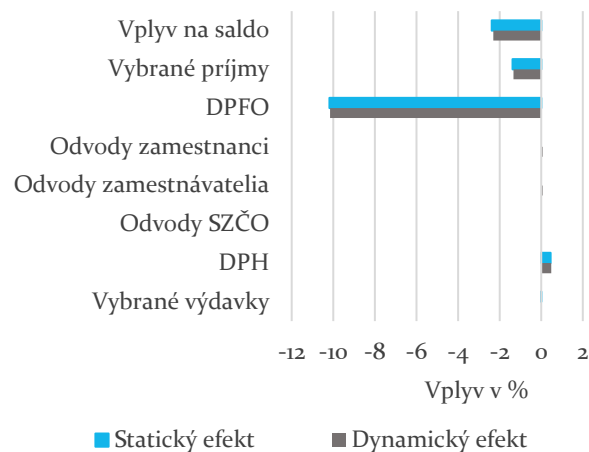
Ukazovateľ	Zmena (%, p.b.)	Zmena (osoby)
Počet ekonomicky aktívnych	0,05 %	1 417
Počet pracujúcich	0,05 %	1 282
Počet nezamestnaných	0,07 %	135
Miera nezamestnanosti	0,00 p.b.	
Odpracované hodiny za kvartál	0,03 %	
Hrubé mzdy	0,00 %	
Efektívna práca	0,02 %	
Hrubý zisk firiem v % HDP	0,00 p.b.	
Náklady práce v % HDP	0,00 p.b.	
HDP	0,02 %	

Zdroj: model w_hat if

Tabuľka 4: Dynamické vplyvy opatrenia

	Statický vplyv	Dynamický vplyv	Rozdiel
Vplyv na saldo	-338	-326	12
Vybrané príjmy	-338	-326	12
DPFO	-367	-366	1
Odvody			
Zamestnanci	0	2	2
Zamestnávateľa	0	7	7
SZČO	0	0	0
DPH	29	31	2
Vybrané výdavky	0	0	0

Graf 8: Porovnanie statických a dynamických vplyvov

Zdroj: model w_hat if

Príloha 1

Mikrosimulačný prístup

- 4.23 Modelom SIMTASK⁵ je nasimulovaný základný scenár, to znamená daňovo-odvodový a sociálny systém s parametrami zodpovedajúcimi legislatíve, ktorá je v súčasnosti platná pre rok 2020 (respektíve 2021 a 2022) a na databázach údajov zodpovedajúcim rokom 2020, 2021 a 2022. Podobne, s príslušnými parametrami a na rovnako upravených databázach je simulovaný aj navrhovaný scenár (zmena sadzieb poistného na sociálne poistenie).
- 4.24 Výsledky simulácií (daní, odvodov a dávok) zo základného scenáru škálujeme tak, aby zodpovedali hodnotám oficiálnych štatistík. Škálovací koeficient pre každý inštrument je vypočítaný ako podiel agregovaného objemu podľa oficiálnej štatistiky a agregovaného objemu vypočítaného modelom. Keďže základným scenárom je rok 2020, za oficiálnu štatistiku považujeme prognózované hodnoty [Výborom pre daňové prognózy z februára 2019](#). Fiškálny vplyv navrhovaného opatrenia vyjadrujeme v eurách ako rozdiel medzi škálovanými hodnotami z navrhovaného a základného scenára.
- 4.25 Simulácia DPH v našom modeli nezachytáva celkový objem platenej DPH v ekonomike. V mikrosimulačnom modeli je simulovaná spotreba súkromných domácností, čo je pre účely tejto kvantifikácie postačujúce.
- 4.26 Modelom *w_hat if* kvantifikujeme dynamické vplyvy opatrenia. Dynamický vplyv navrhovaného opatrenia berie do úvahy reakciu domácností a firiem na zmenu systému. Zmenou systému sa menia disponibilné príjmy, následne sa mení motivácia byť ekonomicky aktívny. Odpoveďou je zmena miezd a následne zamestnanosti. Výsledkom je, že ekonomika sa dostane do nového rovnovážneho stavu, zvyčajne v horizonte niekoľkých rokov. Vyhodnocujeme dlhodobý dopad na makroekonomické ukazovatele ako HDP, miera nezamestnanosti, hrubé mzdy a taktiež dlhodobý vplyv na rozpočet a disponibilné príjmy domácností.

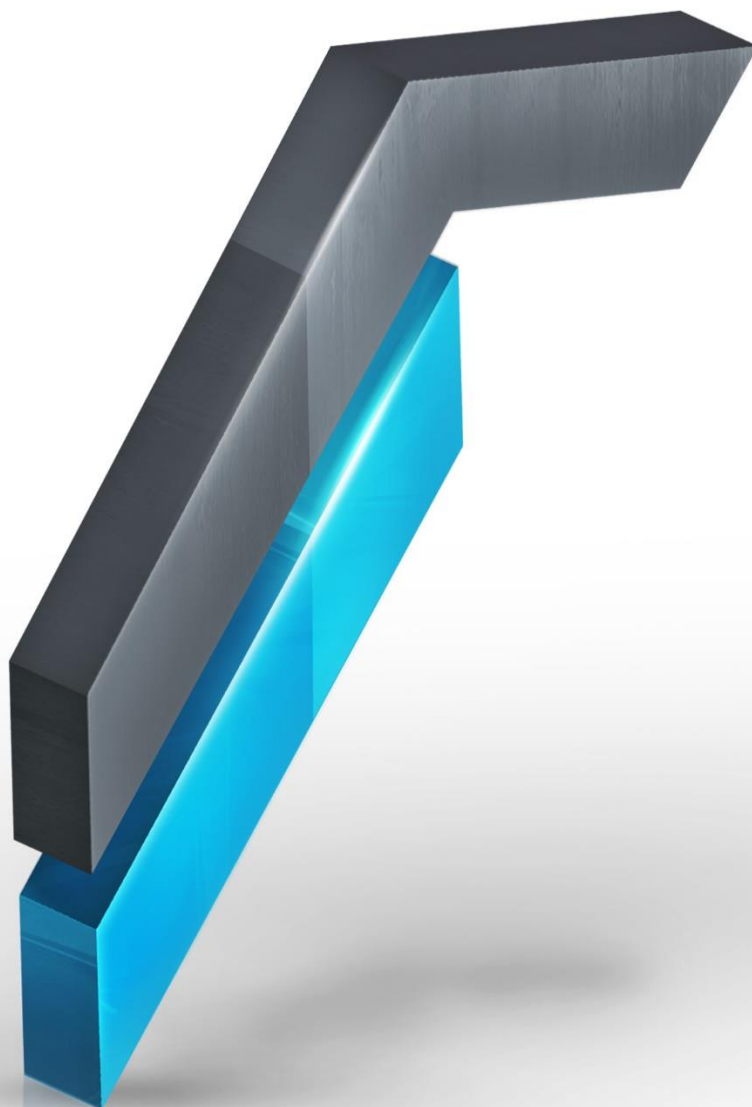
⁵ Zjednodušená on-line verzia modelu je dostupná na stránke <http://simtask.rozpoctovarada.sk/>

Príloha 2

Tabuľka 5: Zmena v disponibilnom príjme podľa typu rodín a výšky príjmu, 2021

			Zmena v		Podiel rodín so			Priem.		Priemerná kladná				Podiel rodín					
Príjem			Počet rodín	disp. príjme		zmenou			zmena		a záporná zmena				s kladnou, nulovou				
od	do	eur		(%)	+	-	o	+	-	v disp. príjme				a zápornou zmenou					
													(eur)				(v %)		
Všetky rodiny													0	10	20	30	0%	50%	100%
1. príjmová kat.	-75,7	- 477,9	576 642	1,4	0,5	12,7%	0,0%	87,3%	10,8	0,0									
2. príjmová kat.	477,9	- 700,1	579 094	4,6	0,8	39,3%	0,0%	60,7%	11,7	0,0									
3. príjmová kat.	700,2	- 1009,6	572 894	6,7	0,8	56,0%	0,0%	44,0%	12,0	0,0									
4. príjmová kat.	1009,6	- 1510,7	575 986	12,8	1,0	77,1%	0,0%	22,9%	16,6	0,0									
5. príjmová kat.	1510,9	- 9948,6	576 088	16,3	0,7	82,7%	0,0%	17,3%	19,7	0,0									
Jednotlivec bez detí																			
1. príjmová kat.	-75,7	- 389,4	299 165	0,2	0,1	3,4%	0,0%	96,6%	6,5	0,0									
2. príjmová kat.	390,3	- 521,5	297 454	4,0	0,9	34,5%	0,0%	65,5%	11,7	0,0									
3. príjmová kat.	521,7	- 652,1	298 414	4,5	0,8	38,5%	0,0%	61,5%	11,7	0,0									
4. príjmová kat.	652,2	- 950,8	298 750	8,4	1,1	71,3%	0,0%	28,7%	11,9	0,0									
5. príjmová kat.	950,9	- 9948,6	297 486	7,5	0,5	63,4%	0,0%	36,6%	11,9	0,0									
Jednotlivec + 1 dieťa																			
1. príjmová kat.	61,1	- 221,8	19 410	0,0	0,0	0,0%	0,0%	100,0%	0,0	0,0									
2. príjmová kat.	245,0	- 522,5	18 472	0,1	0,0	1,4%	0,0%	100,0%	4,2	0,0									
3. príjmová kat.	533,7	- 711,7	18 939	4,6	0,8	38,9%	0,0%	100,0%	11,8	0,0									
4. príjmová kat.	711,7	- 971,6	18 767	10,1	1,2	92,0%	0,0%	100,0%	11,0	0,0									
5. príjmová kat.	975,4	- 3779,6	18 871	10,0	0,7	79,4%	0,0%	100,0%	12,6	0,0									
Jednotlivec + 2 deti																			
1. príjmová kat.	131,8	- 382,1	3 263	0,0	0,0	0,0%	0,0%	100,0%	0,0	0,0									
2. príjmová kat.	382,1	- 675,3	3 942	7,5	1,4	62,8%	0,0%	37,2%	11,9	0,0									
3. príjmová kat.	681,1	- 916,6	2 701	7,1	0,9	81,5%	0,0%	18,5%	8,8	0,0									
4. príjmová kat.	929,0	- 1177,9	3 182	11,8	1,1	99,0%	0,0%	1,0%	11,9	0,0									
5. príjmová kat.	1181,1	- 3239,6	3 210	10,3	0,7	87,9%	0,0%	12,1%	11,7	0,0									
Jednotlivec + 3 a viac detí																			
1. príjmová kat.	293,7	- 444,8	1 806	0,0	0,0	0,0%	0,0%	100,0%	0,0	0,0									
2. príjmová kat.	493,0	- 598,2	1 496	2,0	0,4	17,0%	0,0%	83,0%	11,9	0,0									
3. príjmová kat.	719,8	- 957,8	1 338	5,4	0,6	45,4%	0,0%	54,6%	11,9	0,0									
4. príjmová kat.	983,9	- 1301,3	1 834	0,8	0,1	6,7%	0,0%	93,3%	11,9	0,0									
5. príjmová kat.	1330,7	- 2158,6	1 167	11,9	0,8	100,0%	0,0%	0,0%	11,9	0,0									
Dvojica bez detí																			
1. príjmová kat.	4,5	- 848,9	132 120	3,1	0,5	26,1%	0,0%	73,9%	11,7	0,0									
2. príjmová kat.	849,4	- 1005,2	135 685	3,1	0,3	23,8%	0,0%	76,2%	13,0	0,0									
3. príjmová kat.	1005,3	- 1209,5	128 568	8,6	0,8	53,1%	0,0%	46,9%	16,3	0,0									
4. príjmová kat.	1209,7	- 1663,4	132 059	15,4	1,1	78,4%	0,0%	21,6%	19,6	0,0									
5. príjmová kat.	1666,1	- 9819,4	132 037	16,8	0,6	81,8%	0,0%	18,2%	20,5	0,0									
Dvojica s 1 dieťaťom																			
1. príjmová kat.	82,1	- 1039,3	59 173	6,6	0,9	52,9%	0,0%	88,9%	12,5	0,0									
2. príjmová kat.	1039,5	- 1299,7	55 391	17,7	1,5	99,9%	0,0%	0,1%	17,7	0,0									
3. príjmová kat.	1299,9	- 1604,1	56 770	20,6	1,4	98,3%	0,0%	1,8%	21,0	0,0									
4. príjmová kat.	1605,2	- 2127,2	57 354	20,4	1,1	98,4%	0,0%	1,6%	20,7	0,0									
5. príjmová kat.	2133,9	- 9248,0	56 365	19,1	0,7	94,9%	0,0%	5,3%	20,1	0,0									
Dvojica s 2 deťmi																			
1. príjmová kat.	238,1	- 975,9	44 268	4,4	0,7	36,8%	0,0%	63,2%	11,9	0,0									
2. príjmová kat.	979,0	- 1399,0	44 765	17,4	1,4	93,4%	0,0%	6,6%	18,6	0,0									
3. príjmová kat.	1399,5	- 1778,5	43 753	20,3	1,3	100,0%	0,0%	0,0%	20,3	0,0									
4. príjmová kat.	1778,7	- 2283,9	44 721	22,2	1,1	100,0%	0,0%	0,0%	22,2	0,0									
5. príjmová kat.	2286,5	- 6818,2	43 777	19,2	0,7	90,1%	0,0%	9,9%	21,3	0,0									
Dvojica s 3 a viac deťmi																			
1. príjmová kat.	202,0	- 706,9	21 812	0,8	0,2	8,7%	0,0%	91,3%	9,4	0,0									
2. príjmová kat.	745,6	- 1188,8	18 804	10,9	1,1	73,6%	0,0%	26,4%	14,8	0,0									
3. príjmová kat.	1199,6	- 1833,6	20 902	18,7	1,2	94,7%	0,0%	5,3%	19,8	0,0									
4. príjmová kat.	1844,6	- 2075,3	22 800	20,5	1,0	100,0%	0,0%	0,0%	20,5	0,0									
5. príjmová kat.	2075,8	- 3984,0	17 152	17,5	0,7	82,9%	0,0%	17,1%	21,2	0,0									

Zdroj: model SIMTASK (2021)

© Kancelária Rady pre rozpočtovú zodpovednosť, 2019

Imricha Karvaša 1
Bratislava 1, 813 25
Slovenská republika

www.rozpoctovarada.sk

Pri reprodukcii časti textu je potrebné uviesť okrem organizácie aj názov materiálu. Text neprešiel jazykovou korektúrou.